

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Петър Райков Петров – Русенски университет „А. Кънчев” /пенсионер/ на дисертационен труд на тема: „ Концептуално-праксиологичен модел за усвояване на художествената образност чрез обучението по изобразително изкуство 1. - 4 . клас”

Автор: Красимир Савков Костов

Област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика – Дидактика)

Научен ръководител: доц. д-р Коста Герджиков

I.Обща характеристика на дисертационния труд

Обявената процедура се основава на заповед № ГД-38-205/26.04. 2021 год. на ректора на СУ „Св. Климент Охридски”. Концептуално-технологичната рамка на дисертационния труд е представена в следния формат: увод; 3 глави, изводи и обобщения, заключение, библиография и 4 приложения. Основният текст е 265 стр. Информационни ресурси: 77 на кирилица и 11 на латиница. Предложеният за рецензиране дисертационен труд притежава проблемна насоченост, която според таксономията на педагогическите изследвания може да се определи с приложно ориентиран характер. Той е изведен към разработването от Кр. Костов на методически конструкт в „полето” на началната училищна педагогика и по специално на праксиологически модел за усвояване на художествената образност чрез обучението по изобразително изкуство 1.-4. клас. Същевременно по своята съдържателна част изследването се квалифицира частично и като конвергентно: методическата подготовка на началния учител при провеждането на урочната дейност по изобразително изкуство и специализираната подготовка на студентите по посочената специалност. Определено може да се направи следната констатация. Кр. Костов извежда научните си резултати благодарение на своя професионален опит като начален учител, на придобитите умения и компетенции в областта на изобразителното изкуство през годините. Тази констатация е доказателство за силния „приложен инструмент” на изследователските намерения, очертани в дисертационния труд. Приемаме използваната педагогическа, научна и методически ориентирана лексика в областта на изобразителното изкуство като осъзнат изследователски мотив, за да се предложи по-богама гама от приложно-ориентирани изводи, резултати и

препоръки в реализиране на предвиденото учебно съдържание в 1.-4. клас. По наше мнение мисловната проекция на докторанта е трайно и перспективно насочена към посочената проблематика.

II. Съдържателни измерения на дисертационния труд

В *увода* е предложена изследователската визия, очертана в обсега на задължителните компоненти, установени при планирането и разработването на научен труд (обект, предмет, цел, задачи, хипотеза). Посочени са използваните изследователски методи сред, които изпъква метода на моделирането. Възможно е да се обърне повече внимание на посоченият метод (като текстова част) защото именно моделирането е и широко известен познавателен подход в педагогиката за теоретическо и практическо опосредствяване на обекта на изследването. Доказателство за тематичната ориентираност на предложения концептуално-праксиологическия модел е съдържанието на отделните глави. *Първа глава*: праксиологическите измерения на съвременното обучение (вкл. знанието и научаването като феномени). *Втора глава*: ценностната педагогическа и методическа значимост на художествената образност в процеса на обучението по изобразително изкуство с ориентация към традиционния урок. *Трета глава*: конкретната визия на концептуално-праксиологичния дидактически модел за усвояване на художествената образност. В нея се „разгръща” емпиричната представителност на изследването чрез използвани извадки от ученици и студенти. Емпиричният периметър (като приложен инструментариум) е предаден в достатъчно разгърната форма, за да се спазят принципите на надежност и обективност на получените резултати. Следователно, получената информация може да се определи като достатъчна, с адекватни измерения към модела на изследването. Този факт е доказателство за: първо, целесъобразен контрол, вискателност и прецизност в организацията и провеждането на изследването; второ, съответствие между количествен и качествен анализ на данните; трето, целенасочен анализ и обобщаване на резултатите от изследователската дейност за определен период от време. Това са важни констатации защото ако не се спази локалното съотношение теория-практика съществува опасност да се „размести” цялостната визия на проучването. Вниманието е центрирано към частично проведения експеримент, който за съжаление е прекъснат поради промените в организацията и съдържанието на обучението на учениците и студентите, наложени от епидемиологичната обстановка в страната. Надграждането на емпиричния масив в трета глава е от съществено значение за анализ и

преоценка на дидактическите принципи и методи, на методическите прийоми на началния учител в уроците по изобразително изкуство.

III. Достойнства и постижения в дисертационния труд

Основното достойнство на дисертационния труд е съблюдаването на логиката и постановката на отделните му части (глав), за да се съблюдава методологията и методиката на изследването. Обща изводима оценка. Дисертацията на Кр. Костов отговаря на критериите за осъществено персонално педагогическо изследване. Разработката притежава качествата комплексност, представителност, достоверност на теоретичните обобщения, практически изводи и данни, необходими за потвърждаване на формулираната хипотеза.

IV. Научни приноси

Аналитичното проучване на информационния масив на дисертацията доказва компетентния и целенасочения научен поглед на Кр. Костов към разглежданата проблематика. С такава проекция се извеждат и 4-те авторски приноси моменти като постигнати резултати. Те са обективни и съотносими от гледна точка на специфицираната теоретична и емпирична информация; свързват се с компонентите на представеният модел от позицията на дидактическите анализи и заключения. Приемаме и позитивната констатация за възможността разработеният модел да придобие и полифункционални измерения, т.е да бъде приложим и по други учебни предмети. *Авторефератът* отговаря на структурата и основните компоненти на разработката. Предложените публикации (5 на брой), съответстват на темата на дисертационния труд.

V. Критични бележки и препоръки

В теоретичното представяне на проблема на дисертацията е приемлив подходът за разглеждане на връзката и зависимостите между общата, училищната и предметната дидактика (методиките на обучение). По наше мнение предложеният модел „отваря врати” за допълнителни изследвания, които могат да имат проектна насоченост и при обучението на студентите. Те могат да бъдат „разгърнати” в обсега на интегралната обособеност на определен модел (структурен, функционален, информационен) на неговата познавателна и художествено-естетическа ценност в зависимост от учебното съдържание по изобразително изкуство, от основните дейности преподаване и учене и т.н..

Общо заключение: Дисертационният труд на Красимир Савков Костов притежава качествата на завършено и компетентно изследване с постигнати теоретически и прктико-приложни резултати., съответства на изискванията, определени от ЗРАС в Република България. Това ми дава достатъчно основание да предложа на уважаемото научно жури да присъди на кандидата научна и образователна степен „доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност Теория на възпитанието и дидактика - Дидактика.

12. 06. 2021 год. ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:

Гр. Варна

(доц. д-р Петър Петров)